

Ruokaturvan tulevaisuus Euroopassa?

Tiina Silvasti, yhteiskuntapolitiikan professori,
Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos,
Jyväskylän yliopisto

TRANSMANGO

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Esityksen lähtökohta

■ TRANSMANGO

-Assessment of the impact of global drivers of change on Europe's food security eli
“Arviointitutkimus globaalien muutostekijöiden vaikutuksista Euroopan ruokaturvaan”

■ Esperanton kielen sanoista “Transiro” (muutos) ja “Mangô” (ruoka)

■ 7th Framework Programme, theme KBBE.2013.2.5-01, Grant agreement no: 613532

TRANSMANGO

- Mukana 13 partneria: Belgia, Hollanti, UK, Italia, Irlanti, Espanja, Itävalta, Tansania, Latvia ja Suomi.
- Tutkimustarve: Globaaliruokakriisi 2007-2008, ymmärrys globaalin elintarvikejärjestelmän haavoittuvuudesta ja ”uusista” globaaleista muutostekijöistä.

TRANSMANGO

- TRANSMANGON tavoitteena on tuottaa kattava kuva globaalien muutostekijöiden vaikutuksista eurooppalaiseen ja globaaliin ruoan kysyntään ja raaka-ainetuotantoon. Tutkimus kohdistuu eurooppalaisten elintarvikejärjestelmien haavoittuvuuteen ja vastustuskykyyn sosio-ekonomisissa, teknologisissa, institutionaalisissa, agro-ekologisissa ja kulutuskäyttäytymiseen liittyvissä muutostilanteissa. Tavoitteena on edistää ruokasektorin tulevaisuuden haasteiden ja mahdollisuuksien ymmärrystä.

Osa I - Muutostekijät Suomessa

-Ensimmäinen tehtävä oli media analyysi: millaisia tulevaisuuden ruokaturvaan vaikuttavia seikkoja suomalaisessa mediassa tunnistetaan?

-Yleinen huomio: ruokaturva vähäisellä huomiolla, käsitettä ei juuri tunneta

FAO: Kaikilla ihmisillä on kaikkina aikoina fyysiset, sosiaaliset ja taloudelliset mahdollisuudet saada riittävästi turvallista ja ravitsevaa ruokaa, joka vastaa heidän tarpeitaan ja mieltymyksiään ja mahdollistaa aktiivisen ja terveen elämän.

1. Ekologinen muutos

- Ilmastonmuutos
- ***Ruokahävikki***
- GM
- Biodiversiteetin katoaminen
- Vesikysymykset
- Luomu- ja lähiruoka

2. Sosiaaliset muutostekijät

- Köyhyys, eriarvoistuminen
- Ruoka-apu***
- Väestön ikääntyminen
- Muuttuvat kulutustottumukset
- Vähenevät ruokaan liittyvät taidot / ymmärrys / uusavuttomuus

3. Taloudelliset muutostekijät

- Maataloustuet
- Kansainvälinen politiikka, kauppasopimukset, kauppasaarrot
- ***Kannattavuus***
- Ruokahävikki

4. Poliittiset muutostekijät

- ***EU-politiikat (maatalous- ja kauppapolitiikka)***
- Kansallinen maatalouspolitiikka
- Huoltovarmuus
- Sosiaalipolitiikka
- Ruoan turvallisuus (valvonta, sääntely)

Yhteenveto

- Hyvin turvallisista mielin olemme: luottamus suomalaisen elintarvikejärjestelmän toimivuuteen ja siten ruokaturvaan on vankka.
- Köyhyys ja eriarvoistuminen (ruoka-apu ja ruokahävikki), kansainvälinen politiikka, kannattavuus ja ilmastonmuutos

Osa II – Hyvät muutospolut

- Projektissa on kerätty aineistoa kolmelta tasolta: maatasolta, EU-tasolta ja globaalilta tasolta
- Aineistojen pohjalta luodaan skenaarioita tulevaisuuden ruokajärjestelmän toivotuiksi/halutuiksi muutospoluiksi.
- Suomen tapaustutkimus: kotivara + satelliitti julkinen ruokahuolto. Molemmat poikkeuksia eurooppalaisella kartalla.

Kotitalouksien varautumisen rooli tulevaisuudessa

- Olemme pitkälti ulkoistaneet ruokahuollon
- Ovatko kansalaiset ulkoistaneet myös vastuun ruokaturvasta? (vähenevä varautuminen ja vähenevät taidot)
- Yhteiskunnan ja talouden - mukaan lukien kotitalouden – rakenteet muuttuvat: yksilöllistyminen, kaupungistuminen, 24/7 – yhteiskunta, asuntojen suunnittelu, kaupunkisuunnittelu...

Kotitalouksien varautumisen rooli tulevaisuudessa

- Kaksi skenaariotyöpajaa yhdessä SPEK:in kanssa
- Kaksi skenaariota: ”Proteiini-innovatiivinen Suomi” ja ”Paluu maaseudun tulevaisuuteen”

Kiitos!

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ